

Číslo praktického cvičení:

Datum:

Jméno posluchače:

NÁZEV PRAKTICKÉHO CVIČENÍ**Stanovení rychlosti koroze železa z korozního diagramu****POPIS PRAKTICKÉHO CVIČENÍ****Spřažené reakce. Polarizační křivka.**

Dílčí děje elektrochemického korozního procesu – anodická oxidace kovu a katodická redukce složky prostředí probíhají rychlostí podle rovnic (1) a (2):

$$j_A = j_0 \cdot \exp\left(\frac{\alpha \cdot z \cdot F}{2,3 \cdot R \cdot T} \cdot \eta\right) \quad (1)$$

$$j_K = -j_0 \cdot \exp\left[\frac{(1 - \alpha) \cdot z \cdot F}{2,3 \cdot R \cdot T} \cdot \eta\right] \quad (2)$$

kde

j_A, j_K jsou anodická, resp. katodická proudová hustota,

j_0 výměnná proudová hustota, charakterizující rychlost dílčího děje,

α koeficient přenosu náboje.

Přitom musí být splněna podmínka elektroneutality tím, že součet dílčích proudových hustot je roven nule: $j_K + j_A = 0$. Touto podmínkou jsou rychlosti obou dílčích reakcí vzájemně vázány, jsou vzájemně „spřaženy“ a označují se jako *reakce spřažené*. Potenciál E se samovolně posune na hodnotu, aby se obě rychlosti dílčích dějů vyrovnaly: ustaví se smíšený, tzv. *korozní potenciál* E_{kor} . Vyjádřením potenciálu E ve formě *přepětí* η pomocí rovnice $\eta = E - E_r$ a s použitím rovnic (1) a (2) se získá rovnice Butlerova-Volmerova, popisující rychlost elektrodové reakce v závislosti na potenciálu

$$j = j_0 \cdot \left\{ \exp\left(\frac{\alpha \cdot z \cdot F}{2,3 \cdot R \cdot T}\right) - \exp\left[-\frac{(1 - \alpha) \cdot z \cdot F}{2,3 \cdot R \cdot T}\right] \right\} \quad (3)$$

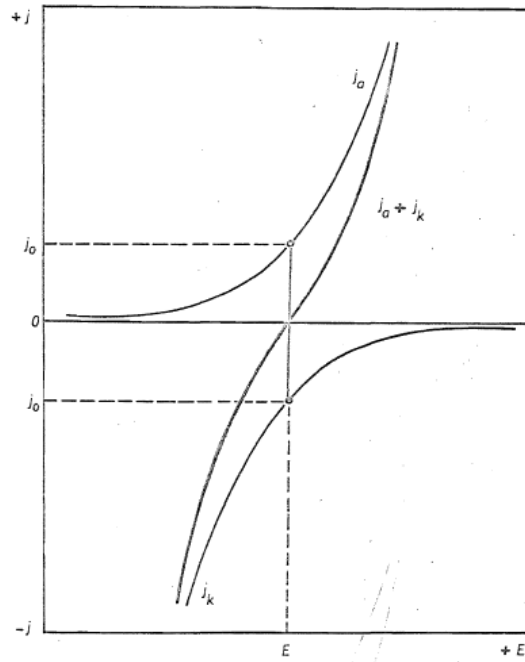
Grafické vyjádření vztahů mezi potenciálem elektrody E a rychlostí reakce, vyjádřené proudovou hustotou j , je tzv. *polarizační křivka* jako součást *korozního diagramu* - grafického vyjádření průběhu anodického dílčího děje – ionizace kovu a katodického dílčího děje – redukce depolarizátoru D (obr. 1).

Stanovení E_{kor} a j_{kor}

Na obr. 2 je korozní diagram systému kov – voda vyjádřen jako závislost $\log |j| = f(E)$, ze kterého lze pomocí Tafelových přímků odvodit rychlost koroze j_{kor} a korozní potenciál E_{kor} .

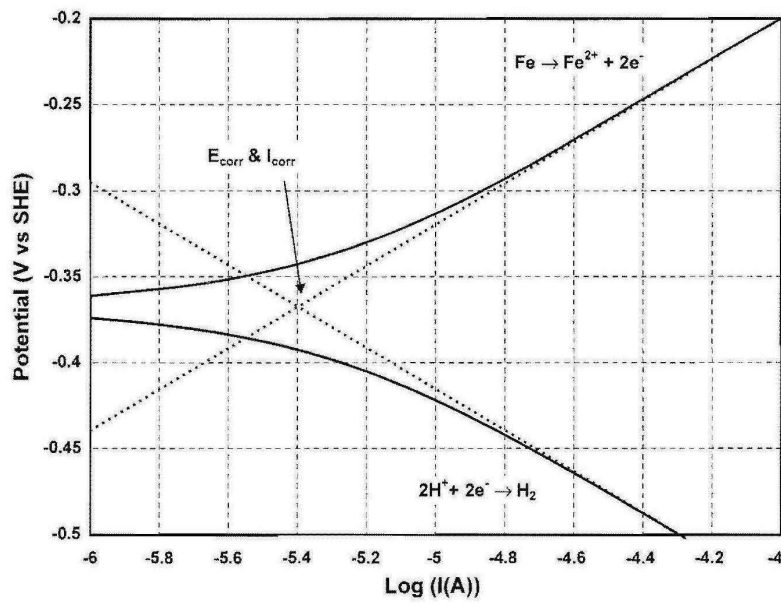
Stanovení E_{kor} a j_{kor} pro Fe

Na obr. 3 je uveden korozní diagram pro železo (ocel tř. 11) ve vodném prostředí. Po převodu diagramů na tvar podle obr. 2 s použitím semilogaritmického papíru lze odvodit pro hodnocený systém hodnoty j_{kor} a E_{kor} . Zpracovaný graf se uvede jako příloha protokolu a dosažené výsledky v rámci praktického cvičení se uvedou v tabulce 1.

Obrázek 1 - Korozní diagram (závislost $j = f(E)$)

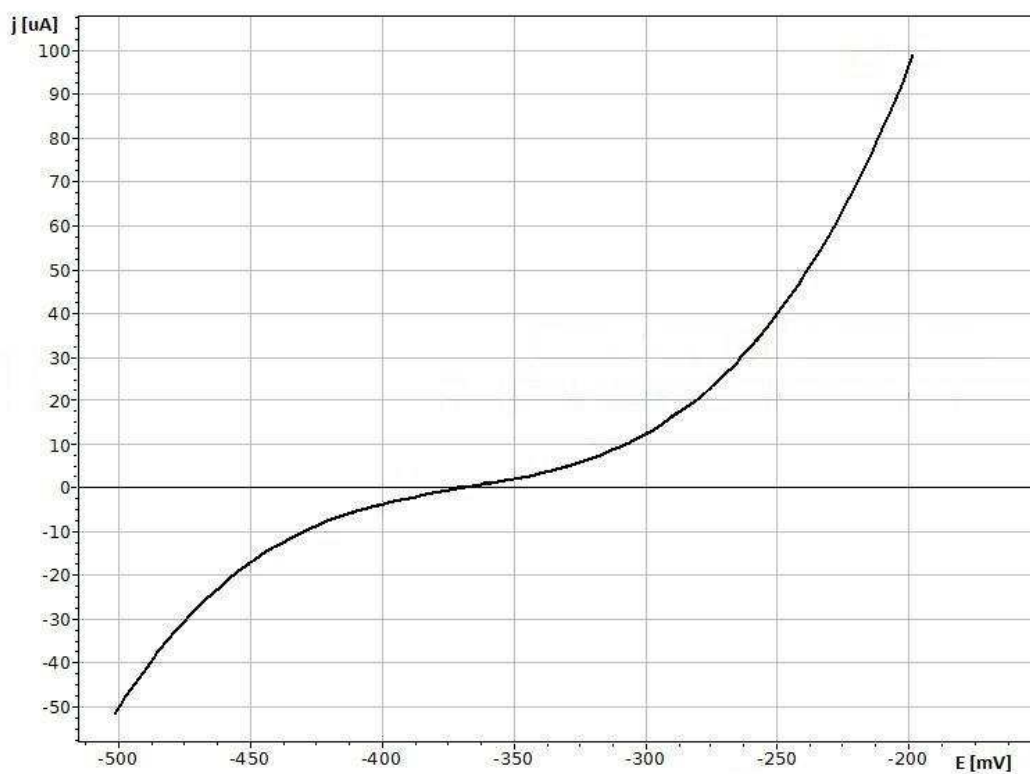
$j_a + j_k$ sumární polarizační křivka

Obrázek 2 - Korozní diagram $\log |j| = f(E)$.

Tab. 1 – Naměřené hodnoty j_{kor} a E_{kor} pro Fe

Kov	J_{kor} (A)	E_{kor} (V)
Fe		

Obrázek 3 – korozní diagram pro systém železo - voda